

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
مؤسسه آموزش عالی اخلاق و تریت

دانشکده روانشناسی

رشته مشاوره و راهنمایی

پایان نامه کارشناسی ارشد

رابطه خودمهاრگری با رضایت زناشویی در دو گروه

با پایبندی مذهبی بالا و پایین

استاد راهنما

حجت الاسلام و المسلمین دکتر محمد رضا بنیانی

استاد مشاور

حجت الاسلام و المسلمین دکتر عبدالاحد اسلامی

دانش پژوه

سیدایوب میرافضلی

۱۴۰۲ دیماه

لِكَلِيلٍ مُّنْهَمْ بَلْ كَلِيلٍ

بسم الله الرحمن الرحيم

وزارت اسلام و فرهنگ
وزیری ارشاد و تبلیغات اسلامی

صورت جلسه دفع پیمان نامه

با تاییدات معاون امور اساتید و با استانت از حضرت ولی عصر (ع) اذکر فرمد

جلسه دفع از پیمان نامه کارشناس ارشد سید یاوب میرافضی کد انتخابی: ۹۵۱۱۰۰۹ رشته: مشاوره خانواده

تحت عنوان: بررسی رابط خود مبارگری بارضایت زنشویی باود گروه مذهبی بالادوپلیین

با حضور استاد راهنمای حیات داوران ده موسسه آموزش عالی اخلاق و تربیت در تاریخ ۲۸ مهر ۱۴۰۲ برگزار گردید و پیمان نامه ایشان

با کسب نمره بحدود ۱۷ به مردم: حفظه شمام با درجه خوب پذیرفته شد.

امضاء	مرتبه علمی	نام و نام خانوادگی
	دانستگار	مدیر گروه: حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای دکتر محمد رضا احمدی
	استاد	استاد راهنمای حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای دکتر محمد رضا بنیانی
	استاد مشاور	استاد مشاور: حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای دکتر عبدالاحد اسلامی
	استاد داور	استاد داور: حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای دکتر حسن تقیان
		تمامینده تحصیلات تکمیلی: جناب آقای

معاون آموزشی موسسه
ایران اسلامی

دانشکده روانشناسی
رشته مشاوره و راهنمایی
پایان نامه کارشناسی ارشد

رابطه خودمهاრگری با رضایت زناشویی در دو گروه با پایبندی مذهبی بالا و پایین

استاد راهنما

حجت الاسلام و المسلمین دکتر محمد رضا بنیانی

استاد مشاور

حجت الاسلام و المسلمین دکتر عبدالاحد اسلامی

دانش پژوه

سیدایوب میرافضلی

۱۴۰۲ دیماه

تعهدنامه اصالت پایان نامه

این جانب سیدا یوب میرافضلی فرزند سید منوچهر متولد ۱۳۶۲/۶/۳۰ به شماره شناسنامه ۳۲ صادره از فریدون شهر به شماره دانش پژوهی ۹۵۱۱۱۰۰۹ رشته مشاوره و راهنمایی متعهد می‌شوم که مطالب مندرج در این پایان نامه حاصل کار پژوهشی این جانب است و دستاوردهای پژوهشی دیگران که در این زمینه از آن‌ها استفاده شده است مطابق مقررات ارجاع و در فهرست منابع و مأخذ ذکر گردیده است.

این پایان نامه قبلاً برای احراز هیچ مدرک هم‌سطح یا بالاتر ارائه نشده است. در صورت اثبات تخلف (در هر زمان) مدرک تحصیلی صادر شده توسط مؤسسه از اعتبار ساقط خواهد شد.

نام و نام خانوادگی دانش پژوه

امضاء

حقوق مادی و معنوی پایاننامه

چاپ و انتشار پایاننامه‌های تحصیلی دانشپژوهان مؤسسه آموزش عالی اخلاق و تربیت بیانگر بخشی از فعالیت‌های علمی- پژوهشی مؤسسه است.

این جانب سید ایوب میرافضلی دانشپژوه رشته مشاوره و راهنمایی مقطع کارشناسی ارشد، متعهد می‌گردد موارد ذیل را در خصوص حقوق مادی و معنوی پایاننامه‌ام با موضوع:
رابطه خودمهارگری با رضایت زناشویی در دو گروه

با پاییندی مذهبی بالا و پایین رعایت نمایم و در صورت تخلف از موارد ذیل، کلیه تبعات حقوقی آن بر عهده این جانب خواهد بود:

۱. در صورت اقدام به چاپ پایاننامه، مراتب را قبل‌اً به صورت کتبی به معاونت پژوهش مؤسسه اطلاع دهم و در صورت تمایل مؤسسه به چاپ پایاننامه به صورت کتاب، اولویت با مؤسسه خواهد بود.

۲. در صورت موافقت معاونت پژوهش با چاپ پایاننامه به صورت کتاب توسط دانشپژوه، در صفحه سوم کتاب (پس از برگ شناسنامه) عبارت ذیل چاپ گردد:
«کتاب حاضر حاصل پایاننامه کارشناسی ارشد در رشته مشاوره و راهنمایی است که در سال ..... در مؤسسه آموزش عالی اخلاق و تربیت به راهنمایی آقای حجت الاسلام دکتر بنیانی و مشاوره آقای حجت الاسلام دکتر اسلامی از آن دفاع شده است.».

۳. به منظور غنی‌سازی منابع و مأخذ کتابخانه مؤسسه، دو نسخه از آن به کتابخانه و دو نسخه نیز جهت بهره‌برداری به معاونت پژوهش اهدا خواهد شد.

نام و نام خانوادگی دانشپژوه

امضا

تّقدیم:

این اثر ناچیر را تقدیم می‌نمایم به کل سر بده عالم هست، حضرت ختمی مریت (صلی الله علیه و آله و سلم) و اهل میت مطهر شان (علیهم السلام) که معارف ناب از خانه آن بزرگواران به جهان صادر شده است.

تشکر:

سپاس از تمام اساتیدی که از محضرشان خوشه چینی نمودم خصوصا حجت الاسلام دکتر بنیانی و حجت الاسلام دکتر اسلامی که در طول تنظیم این اثر با راهنمایی ها و مشورت های دلسوزانه خود یاریم نمودند؛ و همچنین پدر ، مادر ، همسر و فرزندانم که همیشه همراهم بودند و با صبر و برداشی در طول این مسیر همراهیم نمودند.

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه بین خودمهارگری و رضایت زناشویی در دو گروه با پایبندی مذهبی بالا و پایین صورت گرفته است. تحقیق حاضر پس رویدادی و از نوع علی - مقایسه ای می - باشد. در این پژوهش ۳۰۵ نفر از طلاب سطح سه جامعه الزهرا (سلام الله علیها) و دانشجویان خانم کارشناسی ارشد دانشگاه قم، با روش نمونه گیری در دسترس، مورد مطالعه قرار گرفتند. ابزار پژوهش، پرسشنامه رضایت زناشویی جدیری و جان بزرگی، خودمهارگری رفیعی هنر و پایبندی مذهبی جان بزرگی بود. نتایج ضریب همبستگی پیرسون نشان داد که بین دو متغیر خودمهارگری و رضایت زناشویی در هر دو گروه با پایبندی مذهبی بالا و پایین رابطه معناداری است و ضریب همبستگی بین دو گروه متفاوت می باشد. اما شدت این همبستگی در گروه با پایبندی مذهبی پایین بیشتر می باشد. نتایج تحلیل دادها با استفاده از آزمون t نشان داد میانگین خودمهارگری و رضایت زناشویی در گروه با پایبندی مذهبی بالا بیشتر از خودمهارگری و رضایت زناشویی در گروه با پایبندی مذهبی پایین است. نتایج معادله رگرسیون نشان دهنده این امر است که دو متغیر خودمهارگری و پایبندی مذهبی پیش بینی کننده رضایتمندی زناشویی می باشند.

کلید واژه ها: خودمهارگری، رضایت زناشویی، پایبندی مذهبی بالا و پایین

فهرست مطالب

فصل اول: کلیات.....	۱
۱-۱ مقدمه.....	۱
۱-۲ بیان مسأله.....	۱
۱-۳ ضرورت پژوهش.....	۱
۱-۴ اهداف پژوهش.....	۱
۱-۴-۱ هدف کلی پژوهش.....	۱
۱-۴-۲ اهداف فرعی پژوهش.....	۱
۱-۵ فرضیه های پژوهش.....	۱
۱-۵-۱ فرضیه اصلی.....	۱
۱-۵-۲ فرضیه های فرعی.....	۱
۱-۶ تعریف مفاهیم.....	۱
۱-۶-۱ تعریف مفهومی رضایت زناشویی.....	۱
۱-۶-۲ تعریف عملیاتی رضایت زناشویی.....	۱
۱-۶-۳ تعریف مفهومی خودمهارگری.....	۱
۱-۶-۴ تعریف عملیاتی خودمهارگری.....	۱
۱-۶-۵ تعریف مفهومی پاییندی مذهبی.....	۱
۱-۶-۶ تعریف عملیاتی پاییندی مذهبی.....	۱
فصل دوم: مبانی نظری و پیشینه پژوهش.....	۱۳
۱-۲ مقدمه.....	۱۴
۱-۲-۱ رضایت زناشویی.....	۱۴
۱-۲-۲ عوامل مؤثر بر رضایت زناشویی.....	۱۵
۱-۲-۲-۱ مهارت های ارتباطی.....	۱۶
۱-۲-۲-۲ مالی و اقتصادی.....	۱۷
۱-۲-۲-۳ سن.....	۱۸
۱-۲-۲-۴ رابطه جنسی.....	۱۸

۱۹	..... ۵-۱-۲ حل تعارض .....
۲۰	..... ۶-۱-۲ اوقات فراغت .....
۲۱	..... ۷-۱-۲ مذهب و پایبندی مذهبی .....
۲۲	..... ۸-۱-۲ عوامل شخصیتی .....
۲۳	..... ۹-۱-۲ هوش هیجانی، معنوی، اخلاقی .....
۲۴	..... ۱۰-۱-۲ متغیرهای شناختی .....
۲۵	..... ۱۱-۱-۲ سلامت جسمانی و روان شناختی .....
۲۶	..... ۳-۲ خودمهارگری .....
۲۷	..... ۱-۳-۲ ریشه های تاریخی-فلسفی خودمهارگری .....
۳۰	..... ۲-۳-۲ مؤلفه های خود مهارگری .....
۳۱	..... ۴-۲ پایبندی مذهبی .....
۳۲	..... ۱-۴-۲ جایگاه مذهب و پایبندی به آن در روان شناسی .....
۳۳	..... ۲-۴-۲ پیامد های تأثیر مذهب بر جسم و روان انسان .....
۳۵	..... ۳-۴-۲ پایبندی مذهبی و رضایت زناشویی .....
۳۸	..... ۵-۲ پیشینه پژوهش .....
۳۸	..... ۱-۵-۲ پژوهش های داخلی .....
۳۸	..... ۱-۱-۵ پیشینه داخلی پایبندی مذهبی و رضایت زناشویی .....
۴۱	..... ۲-۱-۵-۲ پیشینه داخلی خودمهارگری و رضایت زناشویی .....
۴۳	..... ۳-۱-۵-۲ پیشینه داخلی پایبندی مذهبی و خودمهارگری .....
۴۵	..... ۲-۵-۲ پژوهش های خارجی .....
۴۵	..... ۱-۲-۵-۲ پیشینه خارجی پایبندی مذهبی و رضایت زناشویی .....
۴۸	..... ۲-۲-۵-۲ پیشینه خارجی خودمهارگری و رضایت زناشویی .....
۴۹	..... ۳-۲-۵-۲ پیشینه خارجی پایبندی مذهبی و خودمهارگری .....
۵۱	..... فصل سوم: روش پژوهش .....
۵۲	..... ۱-۳ مقدمه .....
۵۲	..... ۲-۳ طرح پژوهش .....
۵۲	..... ۳-۳ جامعه آماری .....
۵۲	..... ۴-۳ برآورد حجم نمونه .....
۵۳	..... ۳-۵ روش نمونه گیری .....

۳-۶ ابزارهای سنجش.....	۵۳ .....
۱-۶-۳ رضایت زناشویی جدیری و جان بزرگی (۱۳۸۸)	۵۳.....
۱-۶-۳ اعتبار	۵۵.....
۱-۶-۳ روایی	۵۵.....
۳-۱-۶-۳ شیوه نمره‌گذاری و تفسیر	۵۶.....
۳-۶-۳ مقیاس خودمهارگری بر اساس منابع اسلامی رفیعی هنر(۱۳۹۰)	۵۶.....
۱-۲-۶-۳ روایی و پایابی آزمون	۵۶.....
۲-۶-۳ شیوه نمره گذاری کل مقیاس	۵۷.....
۳-۲-۶-۳ شیوه نمره گذاری عوامل پنجگانه مقیاس	۵۷.....
۳-۶-۳ پرسشنامه پاییندی مذهبی جان بزرگی (۱۳۸۸)	۵۸.....
۱-۳-۶-۳ اعتبار	۵۹.....
۲-۳-۶-۳ روایی	۵۹.....
۳-۳-۶-۳ شیوه نمره گذاری	۵۹.....
۳-۷ روش اجرا.....	۶۰ .....
۳-۸ روش تجزیه و تحلیل دادها.....	۶۱ .....
فصل چهارم: یافته های تحقیق.....	۶۲ .....
۱-۴ مقدمه	۶۳ .....
۲-۴ آمار توصیفی:	۶۳ .....
۱-۲-۴ اطلاعات جمعیت شناختی	۶۳.....
۲-۱-۱-۴ متغیر گروه های سنی	۶۴.....
۲-۱-۲-۴ متغیر تحصیلات	۶۵.....
۴-۲-۲ آمار توصیفی متغیرهای پژوهش	۶۸.....
۴-۳ آلفای کرونباخ.....	۶۹ .....
۴-۴ آمار استنباطی.....	۷۱ .....
فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری.....	۸۱ .....
۱-۵ مقدمه	۸۲ .....
۲-۵ تبیین یافته های مربوط به فرضیه های پژوهش	۸۲ .....
۳-۵ محدودیت های پژوهش	۹۳ .....

۹۳	۴-۵ پیشنهادهای پژوهش
۹۳	۱-۴-۵ پیشنهادهای کاربردی
۹۴	۲-۴-۵ پیشنهادهای پژوهشی
۹۵	منابع پژوهش
۹۵	منابع فارسی
۱۰۴	منابع لاتین

فهرست جداول

جدول ۱-۴: آمار توصیفی متغیرهای جمعیت شناختی	۶۳
جدول ۲-۴: فراوانی متغیر گروه های سنی	۶۴
جدول ۳-۴: جدول فراوانی متغیر تحصیلات	۶۵
جدول ۴-۴: جدول فراوانی متغیر رشته تحصیلی	۶۶
جدول ۵-۴: جدول بررسی نرمال بودن متغیرهای پژوهش	۶۸
جدول ۶-۴: جدول آلفای کرونباخ	۶۹
جدول ۷-۴: جدول همبستگی بین دو متغیر رضایت زناشویی و خودمهارگری	۷۱
جدول ۸-۴: همبستگی متغیر رضایت زناشویی و متغیرهای خودمهارگری، پاییندی مذهبی، دوسوگرایی و ناپاییندی مذهبی	۷۲
جدول ۹-۴: آمار توصیفی متغیر خودمهارگری در دو گروه	۷۴
جدول ۱۰-۴: آزمون t دو نمونه مستقل	۷۴
جدول ۱۱-۴: آمار توصیفی متغیر رضایت زناشویی در دو گروه	۷۵
جدول ۱۲-۴: آزمون t دونمونه مستقل	۷۶
جدول ۱۳-۴: آمار توصیفی متغیرهای پژوهش	۷۷
جدول ۱۴-۴: همبستگی رضایت زناشویی و خودمهارگری و پاییندی مذهبی	۷۷
جدول ۱۵-۴: واریانس تبیین شده و تبیین نشده	۷۹
جدول ۱۶-۴: جدول تحلیل واریانس	۷۹

جدول ۱۷-۴: ضرایب مدل رگرسیونی ۸۰

فهرست نمودار ها

نمودار ۱-۴: نمودار میله ای متغیر گروه های سنی ۶۴
نمودار ۲-۴: نمودار دایره ای متغیر تحصیلات ۶۵
نمودار ۳-۴: نمودار دایره ای متغیر رشته تحصیلی ۶۷
نمودار ۴-۴: نمودار هیستوگرام نرمال بودن خطاهای ۷۸